

Pál Gyöngyi

Artcadia, ú.f. 4 (1), 110–120. (2025)
pal.gyongyi.katalin@uni-mate.hu
MATE KC, Rippl-Rónai Művészeti Intézet
ORCID: 0000-0002-7807-0557

A fény, a test és a szörnyek. Interjú Mátis Ritával

Light, body and monsters. Interview with Rita Mátis

Mátis Rita 1967-ben született Pécsen. 1981-1985 között a Pécsi Művészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1987-1992-ig a Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán *Keserő Ilona* növendéke volt, itt szerezte meg a tanári diplomáját. 1992-1995 között a JPTE Képzőművészeti Mesteriskolában *Konkoly Gyula* volt a mestere. Ennek elvégzése után kapta meg a „Képzőművészet mestere” címet. 1995-ben Párizsi tanulmányúton vett részt, 1996-ban a KulturKontakt ösztöndíjasaként tartózkodott Bécsben. 2005-ben egy svédországi ösztöndíjjal másfél hónapot töltött Grödingében. 2015-2016 között elvégezte a PTE Művészeti Kar Doktori Iskoláját. 2019 júliusát Rómában töltötte a Római Magyar Akadémia képzőművészeti ösztöndíjasaként. Jelenleg Kaposváron a MATE Rippl-Rónai Művészeti Intézetében egyetemi docensként tanít.

kulcsszavak: szín, fény, test, akt, szörnyek, Pécs, festőművészet

Rita Mátis was born in Pécs in 1967. From 1981 to 1985, she studied at the Pécs Secondary School of Art, then from 1987 to 1992, she was a student of Ilona Keserő at the Faculty of Humanities of Janus Pannonius University, where she obtained her teaching degree. From 1992 to 1995, she studied under Gyula Konkoly at the JPTE Master School of Fine Arts. After completing this, she was awarded the title of "Master of Fine Arts." In 1995, she took part in a study trip to Paris, and in 1996, she stayed in Vienna as a KulturKontakt scholarship holder. In 2005, she spent a month and a half in Grödinge on a scholarship in Sweden. Between 2015 and 2016, she completed her doctoral studies at the Faculty of Arts of the University of Pécs. She spent July 2019 in Rome as a fine arts scholarship holder at the Hungarian Academy in Rome. She currently teaches as an associate professor at the MATE Rippl-Rónai Art Institute in Kaposvár.

keywords: color, light, body, nude, monsters, Pécs, painting

2025. február 20-án nyílt önálló kiállításod a Pécsi Galériában *Wild Dining* címmel, mi adta az apropóját a kiállításnak, miket láthattak ott a látogatók?

Az apropóját az adta a kiállításomnak, hogy 30 éve volt a csoportos kiállítása a 9 Pécsi kezdőnek, aminek én is tagja voltam. Mi voltunk az István-aknai Mesteriskola első végzős diákjai, akik Konkoly Gyula vezetésével lehetőséget kaptunk, hogy a Képzőművészeti Egyetem jóváhagyásával Budapesten, a Barcsay teremben egy kiállítássorozat keretében bemutakozzunk, amit Gyula szervezett meg. 1994. december 8-án nyílt az első kiállítás és februárban zárt az utolsó. Én voltam az első kiállító, és miután nekem volt a legtöbb munkám így én egyedül állítottam ki, míg a többiek párban voltak. A kiállítást Maurer Dóra, König Frigyes és Konkoly Gyula nyitotta meg. Készült egy videó is a kiállítás megnyitóról, ami a mostani 2025-ös kiállításomon megtekinthető volt.¹ A *Wild Dining* kiállításon a 2020 után készült festményeim voltak láthatóak, de két régebbi kép is, amik 1995-ösek.

Milyennek kell elképzelnünk ezt az István-aknai Mesteriskolát?

István-aknán a volt bányáépületben volt az iskolánk. 1925-ben épült maga a bányatelep, gyönyörű épületei voltak, de '98-ban bezárták a bányát és befejeződött a mélyművelés. Mi Keserő Ilonához jártunk egyetemistaként rajz-vizuális szakra, ő találta ki, hogy legyen ez a mesteriskola. Meghívta tanárnak Konkoly Gyulát, aki 20 évig élt Párizsban és akkor jött haza, és ő elvállalta, hogy ő lesz a mesterünk. A képzés 3 éve alatt mi tanítványok kint éltünk ezen a bányatelepen, és volt alkalmunk a tárnákba is lelátogatni ez idő alatt. A bányatelep amúgy több részből álló épületkomplexum volt, mi az irodai épületeket

kaptuk meg, ahol volt egy hatalmas csarnok is és pici irodák. A bányászoktól kaptunk csákányokat és szétvertük az irodákat és a teret elválasztó falakat, és így tágas műtermekhez tudtunk jutni. A fenti kisebb műtermekben Horváth Judit, Hajdú Andris és Kósa Ferenc volt, az alsó nagyobb műtermekben pedig párosával voltunk. Nekem az ecsettársam Enyingi Tamás volt, aki sajnos már nem él (ő csinálta az aláfestő zenét a 9 pécsi kezdő online is elérhető katalógus-videójának), Gyenis Tibor Somody

1 · Mátis Rita és Konkoly Gyula a *Wild Dining* kiállítás megnyitóján Pécsi Galéria, 2025. február 20.

1 · Mátis Rita - "Kilenc Pécsi Kezdő" kiállítássorozat nyitó kiállítása a Barcsay-teremben 1994. <https://youtu.be/oxPvG7WNUoE?si=9gJFvePyEuRMKT3t>

2 · Mátis Rita: *Cím Nélkül*, 1992.
olaj, nyomdafesték, vászon, 190 x 150 cm

2 · Mátis Rita, *Vénusz 2.*, 1994, fa, poliuretán hab, 250 x 120 x 75 cm, <https://matisrita.hu/muvek/husevo-venus-z-terbeli-munkak/>

3 · Mátis Rita, *Istenek szerelme*, 1995, akril, poliuretán hab, vászon, 320 x 480 x 40 cm, <https://matisrita.hu/muvek/husevo-venus-z-terbeli-munkak/>

Péterrel, Cseke Szilárd pedig Losonczy Istvánnal volt egy műteremben, így voltunk együtt 9-en. Junosztly tévén néztük együtt a focimeccseket és a tenisz-döntőket, közösen főztünk, Gyula pedig mintha az apánk lett volna, sokat beszélgettünk, mindig tudtunk tőle tanácsot kérni, közben pedig sorra jöttek a közös művészi feladatok. Például kaptunk Gyulától olyan feladatot, hogy fessünk nagy méretű vászonra „ősz erdőt”, csak éppen fák nélkül: csupa színes, expresszív foltból kellett felépítenünk a képet. Pénzünk alig volt, a szerény ösztöndíjunktól gazdálkodhattunk, így először vettünk külön léceket, hogy legyen keret a vászonnak. Egy kender-feldolgozó üzemből szereztünk olcsón nyersvásznat, mindent mi magunk raktunk össze, majd ki-ki elkezdett szabadon festeni. Aztán volt egy olyan feladatunk, aminek a „kilépés a térbe” volt a célja. Én például egy konstruktív munkát csináltam: a festmény háttéréhez csatlakozó, előre-ugró elemekkel bővítettem a kompozíciót. Innentől mindannyian elkezdtük keresni – és lassan meg is találni – a saját utunkat, egyre inkább háromdimenziós munkák felé fordulva. Szerencsénkre az istván-aknai szeméttelp és vastelep is közel volt, onnan szereztünk be kábeleket, fém-törmelékeket, régi telefonkészülékeket: Tamás például elkezdett régi telefonokat pakolgatni a képeire, én pedig ekkor kezdtem a Vénusz-sorozatomat: fából ácsolt vázakra erősítettem a műanyag kábelköpenyeket, majd ezekből horgoltam-fűztem össze a szobor testét (a kezem finoman szólva megsínylette). Dolgoztunk purhabbal, műgyantával is – kísérleteztünk a különböző anyagokkal. Egyik darab, a rózsaszínben világító *Banán-érlelő*² (1994) belseje purhabból készült. A *Vénusz IV.* vízszintesen elnyújtott Vénusz formát alkotott, vasból, dróthálóból készült, amit vékony színes drótokból szőttem be. Ez a szobor ma is

megvan: a Szombathelyi Képtár vásárolta meg és szerepel a LOKART kiállításon Pécsen az m21 galériában 2025 szeptember végéig. Végül a diplomamunkához álltam neki először igazán figurális képeket festeni. A végső mű egy trapéz alakú monumentális kép lett *Istenek szerelme*³ címmel (1995), ami három részből állt: középen egy négyzet alakú, kétoldalt háromszög alakú vásznakból. Ezekre a számomra kulcsfontosságú művek részleteit festettem rá: Rubens *Medici Mária partraszállása* (c. 1622), Michelangelo *Firenzei Pietàjának* (1547-1555) Krisztus

3 · Mátis Rita: *Vénusz IV.* 1994.
vas, drótháló, műanyagdrót, 115 x 300 x 75 cm

figurája stb. Egyik alaknak sem hagytam fejet. Volt köztük lefejezett figura, ahonnan középkori ábrázolások szerint folyt a vér. A lefejezés, az arc-maszk motívuma annyira foglalkoztatott, hogy szakdolgozatot is írtam róla, illetve a festményhez kapcsolódott még egy női és egy férfi nemi szerv plasztikája, így ez a festmény is kilépett a térbe. Az István-aknai Mesteriskolában nemcsak különböző technikákat sajátítottunk el, hanem szabadságot is tanultunk: hogyan lehet bármiből, bármilyen körülmények között művészetet csinálni.

Hogyan kapcsolódnak a mostani *Wild Dining* című kiállításod képei az istván-aknai korszakod alkotásaihoz?

Bár most egészen más típusú munkákon dolgozom, a *Wild Dining* kiállításon mégis előjöttek régi témák – új formában. Korábban a figurális képeknél magamat használtam modellnek, illetve én készítettem fényképeket, amik alapján készültek a festmények. A mostani kiállításon szereplő műveknél, amelyek a 2020 utáni időszakból valók, már nem én vagyok a modell, hanem másokat használok modellnek, és a fényképeket a párommal, dr. Bebesi György történésszel szoktunk együtt fotózni. Általában előre megtervezem a fotókat: készítek vázlatokat, beállításokat, és eldöntöm, hogy mit szeretnék kifejezni, de amióta nem szerepelek a beállításokban, párommal mindketten fotózunk. Ő egyébként az aktfotóiról ismert Körtvélyesi Lászlónál tanult fotográfiát és közös pont volt köztünk az akt készítés. Fontos számomra, hogy ezek az alkotások olyan motívumokra épüljenek, amik belülről jönnek: személyes élmények, irodalmi, zenei hatások, művészettörténeti előképek. A modelleket vagy a műteremben vagy természeti környezetben állítjuk be, bár mostanában inkább elrugaszkodom a valós tájtól, és egy kitalált, fiktív térben helyezem el őket. Talán ez is az egyik változás.

4 · Mátis Rita, *Kiűzetés a Paradicsomból*, 2022, akril, olaj, vászon, 181 x 155 cm

Egy másik szál, ami visszatért és az egyetemi évekből jön, a fantázialényekhez kapcsolódik: 1994-95 környékén készítettem egy rajzos illusztrációt Dante *Isteni színjátékához*,⁴ amit inspiráltak Bosch képei, de elsősorban a saját fantáziavilágom szüleményei voltak a pokol bogyairól. Ezek a rajzok visszatértek a nemrégiben készült *Kiűzetés a Paradicsomból* (2022) című fest-

4 · Mátis Rita, *Dante: Isteni színjáték illusztráció*, 1991, papír, tus, 100 x 170 cm, <https://matisrita.hu/muvek/rajzok-illusztraciok/>

ményemen, amin egy párt láthatunk, akik egymás kezét fogják. Ezt a párt táncolás közben fotóztam, de fontos számomra, hogy egyszerre tűnnek úgy az alakok, mintha kapcsolódnának, és mintha épp elválának egymástól. Középen egy stilizált atombomba motívum, alul furcsa, apró lények láthatók – ezek a *Divina Commedia* illusztrációiból kerültek át, de összekapcsolódnak a kilencvenes évek maszkos munkáival, például egy 1995-ös képpel, ahol egy hatalmas fej szája is teli van furcsa teremtményekkel.

Ezek a lények hangulatukban, nyers vadságukban és absztraháló stílusukban kapcsolódnak a 92-93-as kicsit groteszk képeidhez is, amelyeket a *Pudingfejű* blokkban⁵ tettél közre a honlapodon...

Valóban kapcsolódnak, de közben el is térnek tőlük. A színek például sokkal élénkebbek, mintha a szorongás és a szabadság egyszerre lenne jelen. Gyula – aki régóta ismer – mondta is a megnyitón, hogy ezek a képek mintha a szorongásaim oldódását mutatnák. És valóban: az elmúlt években sok minden felszínre került, akár fiatalkori traumák is, amiket talán nem dolgoztam fel teljesen. A Covid időszak alatt kezdtem el festeni ezeket a képeket, így biztosan hatott rám az akkori feszélyezett légkör is.

Az első olyan kép, amelyen megváltoztattam a háttérrel a *Medúza tutaja* (2020) volt. Ez úgy készült, hogy a természeti környezetben beállítottam az öt modellt, amelyek között én is ott voltam, és az elkészült fénykép alapján kezdtem el festeni, eredetileg a valós természeti háttérrel. Majd rájöttem, hogy vissza szeretném jobban adni azt az érzést, amelyet Géricault festménye közvetít, így került a tenger a festményre, amitől viszont furcsán disszonáns hangulatúvá vált a kép. Az élénk

5 · Mátis Rita, *Medúza tutaja*, 2020, akril, olaj, vászon, 120 x 130 cm

rikító, meleg színű, plein-airben beállított női akt csoport elválík a borongós hangulatú háborgó tenger hideg kékjeitől. A Covidon kívül bizonyára hatott rám az is, hogy 2019-ben Rómában voltam egy hónapig egy ösztöndíjjal, és ott alkalmam volt meglátogatni a Sixtus-kápolnát, és sok minden hatott rám, de Michelangelo pokla ígézett meg a legerőteljesebben.

Tudnál még mesélni erről a belső feszültségről, ami a képeiden látható? Megjelennek a szörnyek, a pokol kínjai miközben a meztelen női testek a lehető legtermészetesebb módon lakják be a vásznat...

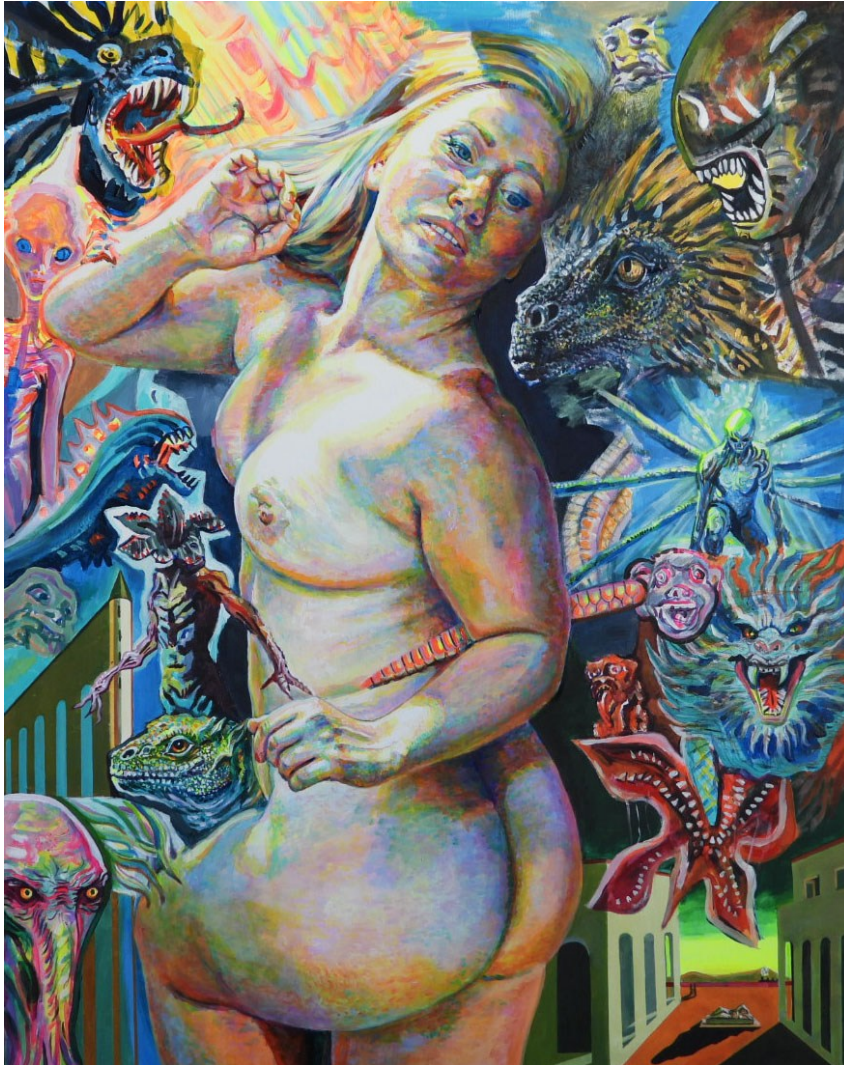
5 · <https://matisrita.hu/muvek/pudingfeju/>

6 · Mátis Rita, *Izsák feláldozása*, 2024, akril, olaj, vászon 150 x 170 cm

A hétköznapi életben, ahogy Gyula is írja, sok felhalmozódott szorongás van bennem, miközben a megfelelési kényszer is jellemző rám, de amikor festek, akkor nincsenek határok, a korlátok nélküliséget tudom megélni. Ez az ellentét megjelenik például az *Izsák feláldozása* című képemen, ami pont mögöttünk volt a megnyitón és amit sokan szóvá is tettek. Az áldozathozatal témája régóta foglalkoztatott már, és ezért esett a választásom Izsák történetére, amelyben az apa a fiát áldozza fel. A fényképet hat éve készítettük, öten voltunk a fotózáson. Ami alatt előkészültünk, a fejekben ott voltak a klasszikus Izsák ábrázolások, mint Caravaggio híres képe, és előjött az ötlet, hogy mi lenne, ha az asztal helyett két lányra lenne fektetném az áldozatot. Egyik lány volt az „Izsák”, a másik az angyal, én pedig Ábrahámot testesítettem meg. Sokat dolgoztam ezen a képen, többször újrafestettem, több fotóból is dolgoztam és hosszú idő volt, mire megtaláltam az egyensúlyt a kompozícióban. A háttér festésénél – a kígyók és a tömeg kialakításánál – Tintoretto képek inspiráltak, amiket volt alkalmam élőben megnézni egy velencei út során. Sokakat megbotránkoztatott a kép, pedig nem volt célom blaszfémiát elkövetni, inkább az áldozathozatal újraértelmezéséről szól ez a kép.

Profán és vallási szempontból is egy fontos téma volna a nők áldozathozataláról beszélni. Mennyire gondolsz magadat feminista festőnek?

Összességében nálam ez a nőiség természetesen van jelen – nem gondolok mögé direkt feminista üzenetet. Nem is tartom magam feministának. Ezek a képek sokkal inkább rólam szólnak. A meztelenséggel kapcsolatban sokan szoktak kérdezni engem és fontosnak tartom elmondani, hogy ez nem erotikus vagy szexuális töltetű nálam, csak épp nőket festek női szem-

7 · Mátis Rita, *Leda e il Misterio della notte*, 2025, akril, olaj, vászon 120 x 95 cm.

szögből. A férfiaké volt sokáig az aktábrázolás kiváltsága – én ezt fordítom meg. Az ihletet azokból a képekből merítem, amiket férfiak festettek, de most nőikkel, nőkről, más szempontból születnek meg újra ezek a képek. Sokan kérdezik, hogy erotikusnak szánom-e ezeket a meztelen nőábrázolásokat. Gyula is felhozta ezt egy interjúban vagy talán egy megnyitón, és igaza van, hogy számomra nem erről szól – nem úgy közelítem meg a női testet, mint sok férfi festő. Inkább úgy, ahogy Cézanne dolgozott: ugyanazzal a szemlélettel festette le a drapériát, a tájat, a Saint-Victoire-t, a csendéletet vagy saját magát. Nem volt lényegi különbség a tárgyak között – ez a hozzáállás rám is hatott. Számomra az emberi figura sem más, mint a világ egy újabb eleme, amit meg kell figyelni, és térben, színben, struktúrában megjeleníteni.

Talán egy képemen mégis érezhető az erotikus töltet, a *Wild Dining* kiállításon is szereplő **Léda** című képen. Ehhez már hat évvel ezelőtt készült a fotó, amely Rubens *Najádok* egyik beállítását követve fentről világítja meg a modell gyönyörű fehér testét, aki így egy sárgás fényben fürdött. Az alak színes drapériákkal volt körülvéve, amin érdekes reflex színek jelentek meg. Sokáig nem tudtam, milyen történet illene ehhez, de aztán beugrott a Léda-mítosz, csak nálam nem hattyú, hanem egy szörny szerepel. Egy antropomorf sárkány – legalábbis így nevezte Gyula. Ez a nőalak valóban kicsit erotikusan lett megfestve: apró, finom pöttyökből, illetve foltokból építkezik a teste, Renoir-i finomsággal érzékeltetve a fényt. Gyula egyébként Tintorettonak a *Zsuzsanna és a vének* (1555-56) című képéhez hasonlította, de az erotikus ábrázolás ebben az esetben a Léda mítoszhoz köthető. A többi képemen nem erotikusak az alakok, és valahol minden alak én vagyok, még a szörnyek is.

Egy korai performanszodban⁶ kézzel festett maszkokban voltok fel többen is, a meztelenség ábrázolásának is van egy feltárulkozás-elrejtőzés-önmegismerés vetülete, amiről *Az Önábrázolástól az Oféliáig*⁷ című cikkedben is írsz. A beállítottság miatt sokszor színpadiasak és drámaiak a képeid, honnan ered ez a vonzódás a színpadi világhoz?

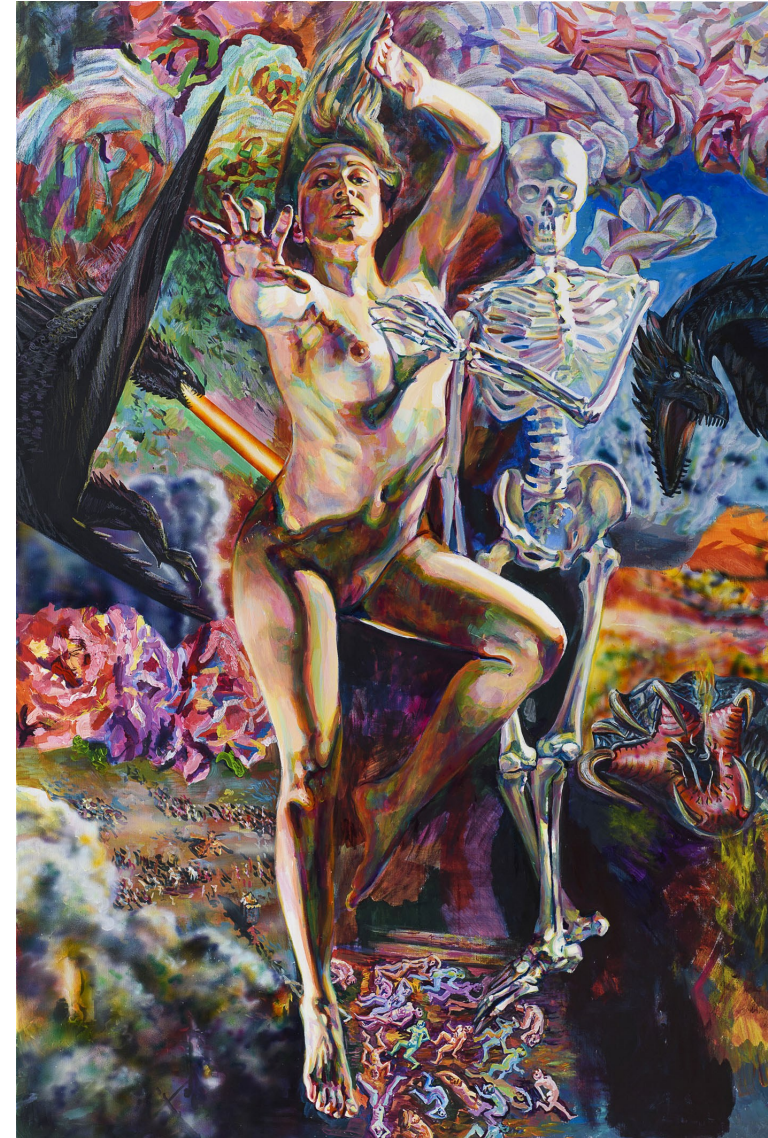
Sokan észreveszik a képeim drámaiságát, színpadias beállításait. Ez nem véletlen: nagyon szeretem a barokkot. A beállításaim gyakran barokk kompozíciókat idéznek. Az alap fotók elkészítése is olyan, akár egy performansz. Ezek a fotózások nagyon jó hangulatúak szoktak lenni, többnyire Orfű mellett, a Hermann horgásztóhoz megyünk ki a modellekkal, sok színes drapériával. Az utóbbi időben többször dolgoztam színész modellekkal is, akikkel nagy élvezet együtt dolgozni, mert teljesen másként reagálnak az irányításomra.

A modellekről nem szoktam részleteket megosztani, de például a *Halál és a lánykán* (2021) egy színésznő szerepel és teljes átéléssel tudta magát a szerepben megjeleníteni. Vannak visszatérő modelljeim is: van, aki már 12 éve jár hozzám, mások most jelentkeznek. Ez mindig izgalmas része a munkának. Szóval ez a kapcsolat a teatralitással sokrétű.

Korábban dolgoztam színházi látványterveken is – például a Karol Wojtila (II. János Pál Pápa): *A Mi Urunk festője* című Szikora János rendezésében előadott darabjánál (1992). Ez még a főiskola éve alatt volt. Akkor animációkat is készítettünk, sokféle dolgot kipróbáltunk. Mostanában viszont már inkább a festészet érdekel. Mivel az egyetem mellett kevés időm van, ha adódik egy kis szabad órá, inkább leülök festeni.

6 · 1998. Pécsi Kisgaléria, Keserű Ilona „Utóképek” című kiállításának záró performansa, <https://matisrita.hu/performance-eloadas/>

7 · Mátis Rita (2022), „Az önábrázolástól az Oféliáig”, in: *Képirás online folyóirat*, <https://kepiras.com/2022/11/matis-rita-az-onabrazolastol-az-ofeliakig/>

Ha már a festészeti kérdés felé kanyarodtunk, a szín a tematikája az aktuális Artcadia számnak, beszélnél a színek jelentőségéről a munkáidban? A korai munkáid, mint a *Pudingfejű sorozat*⁸ színes gyerekrajzszerű, elementáris erejű víziók (1990), majd amikor elkezdted alakokat ábrázolni (a *Katalánok (életképek)*, 2005; a *Csertői liget (aktok)*, 2005 és *A festő és modell ugyanaz*, 2005-2010) inkább realisztikus színeket használtál, aztán a 2010-es képektől a testek egyre élénkebbé váltak, rikító, vibráló neon sárgás, metálós türkiz-rózsaszín árnyalatot öltenek. Miért jött ez az elmozdulás a színekben?

A színek nálam mindig belső indíttatásból születnek – nem véletlenszerűek. A 2006 körüli képeken önmagamot használtam modellként, akár többszörözve az alakokat, műteremben festettem, annak idején egyedül voltam, így természetesen adódott, hogy önábrázolással dolgoztam. A színeket a műtermi fények határozták meg, ugyanakkor minden képemnek van előképe, például a *Fárasztó ez a délután*⁹ (2006) festményénél Bonnard színkezelése és kompozíciói hatottak rám, vagy a *Festő és modellje* (2006) Velázquez *Vénusz a tükörrel* (1644) című festményéből merít, míg a *Pihenés*¹⁰ (2006) egy Vallotton kép inspirálta.

A lelkiállapotom mindig erősen meghatározza a képeket – amikor megváltozott az életem, lett egy tartós párkapcsolatom, akkor kezdtem el már nemcsak magamat fotózni, hanem másokat is. Ez egyfajta „aranykor” volt – ráadásul a műterem helyett elkezdtem kint készíteni a fényképeket a párom segítségével. A plein-air festők palettája és ecsetkezelése is természetesen hatott rám ebben az időszakban – főleg ennek következtében váltak a színeim is élénkebbé az évek során. Gyakran a fények szépsége csak pillanatokra jelenik meg – egy-egy perc múlva már teljesen másképp esik a fény. Ezek a pillanatok nem

beállíthatók, csak elcsíphetők, és ebből dolgozom. Ez a „tünékenység” inspirál. Az impresszionisták próbálták megragadni ezt – de ők még nem használhattak fotót, csak a színeket figyelték.

Az új képeken, mint például a *Dzsungel Vénusz* vagy a *Bűvös erdő*,¹¹ neonfények, vibráló árnyalatok jelennek meg. Közben ezeket készítettem, Wagner *Nibelungok gyűrűjét* és Björk zenét hallgattam, videoklipeket néztem, amikben ember-növény lények alakulnak, táncolnak, átváltoznak – ezek az örület és szépség határán egyensúlyozó világok engem is inspirálnak. Gyakran említem más interjúkban is, hogy mennyire hat rám a művészettörténet, az irodalom, a zene, szóval a színeknek ez is lehet a forrása.

9 · Mátis Rita, *Dzsungel Vénusz*, 2023, akril, olaj, vászon, 105 x 180 cm

8 · <https://matisrita.hu/muvek/pudingfejű/>

9 · Mátis Rita, *Fárasztó ez a délután*, 2006, olaj, vászon, 100 x 150 cm, <https://matisrita.hu/muvek/festo-es-modell-ugyanaz/>

10 · Mátis Rita, *Pihenés*, 2006, olaj, vászon, 100 x 170 cm, <https://matisrita.hu/muvek/festo-es-modell-ugyanaz/>

11 · Mátis Rita, *Bűvös erdő*, 2023, akril, olaj, vászon, 115 x 120 cm, <https://matisrita.hu/muvek/kiuzetes-a-paradicsomból/>

A színhasználatoddal kapcsolatban találónak vélem Aknai Tamás szavait, aki a festményeid kapcsán a „kihívóan intenzív kolorit”-ról, „a banalitás már-már giccshatáron tartózkodó ősför-mái”-ról és a „mindig izgatónői princípium magához csalogató édesség”-éről ír...¹² A legújabb képeid a fantasy világából is merítenek és a színkezelésedben van valami felkavaró kettősség, ahogy mondod az „őrület és a szépség határán egyensúlyoznak”...

A kettősség a technikán is alapul, mert jellemzően a háttér akrillal, a figurát olajjal festem meg – tudatosan elválasztva a kettőt. Az akril matt, lapos textúrát ad a képnek, a figura viszont „élő” és húsos hatást kelt – amire sokkal alkalmasabb az olaj, főleg a lazúros technika révén. Gyula gyakran mondja, hogy túl csillogós az olaj – szerinte le kéne lakkozni, de én pont ezt a kettősséget szeretem. A háttér és az alak különböző világban léteznek, és ez ad neki térbeliséget is. Hasonló ez a mélységélességhez a fotózásban: a lényeg, hogy a fő alak minél pontosabban megjelenjen, míg a háttér oldottabb legyen. Gyula meglátásai sokat számítanak – a mai napig ki szoktam kérni a véleményét. Ez azért is fontos, mert hiányzik a közeg, amit régen István-aknán megtapasztaltunk. Akkor átjártunk egymáshoz, megnéztük a képeket, megbeszéltük, mit hogyan lehetne jobban ábrázolni. Most sokszor magában dolgozik az ember, és egy idő után már nem látja, ha valami nem működik. Ilyenkor kell valaki, aki friss szemmel néz rá, hozzáértéssel.

Mit jelent számodra a tanítás és hogyan hat ez a saját festészedre?

A tanítás során is hasznos, hogy aktív festőművészként dolgozom. Figurális rajzot tanítok, és harmadévtől olajfestészetet

is. Mivel én is folyamatosan új kihívásokkal és problémákkal szembesülök az általam kitalált kép megvalósítása során, jobban meg tudom érteni a hallgatók problémáit. A saját hibáimból nemcsak én tanulok, hanem át tudom adni az alkotás során szerzett tapasztalataimat is, technikai tanácsokat tudok adni a diákoknak, főleg az olajfestésre vonatkozóan.

Mik a terveid a jövőre nézve, a fantázia lényekkel tarkított hátterekkel dolgozol tovább, ami a *Wild Dining* kiállításodon szereplő képeket jellemzik? Vagy új utak felé veszed az irányt?

Most éppen Lovecraftot olvasok és ehhez készítek vázlatokat. A könyveket amolyan tiszta forrásként használom, mert vizuális előkép nélkül a saját képzeletem szüleményei a papírra vetett szörnyek. Közben folytatom a fotózásokat is, és már vannak elképzeléseim is, hogyan hozom majd össze a valós modelleket ezekkel a kitalált lényekkel, szörnyekkel. •

12 · Aknai Tamás, „Mátis Rita képtalányai és képigazságai a Kaposvári Egyetem művészeti karának Galériája”, in: *Pécsi Riport*, 2017, <https://pecsiripor.hu/kultura/kepzemveszet/5911-matis-rita-keptalanyai-es-kepigazsagai-a-kaposvari-egyetem-muveszeti-karanak-galeriája.html>

10 · Mátis Rita, *Festő és modellje*, 2006,
olaj, vászon, 100 x 150 cm

ARTCADIO
2025